

# אמר רבי עקיבא פרק תשיעי שבת

## פ"א.

### תורה אור השלם

(א) מנחת כט, ו (ב) נתי תוספות בזה קמח ענ: ד"ה כדן, ג (ג) זיל ואמר, ד) זיל ונגנו רש"י, ו (ד) זיל אמר ד"ה שבעל, ו (ה) זיל אמר ו (ו) נש"ל, ו (ז) נש"ע תוספות בזה קמח פנ. ד"ה כדן, ט) ועי' תוס' ע"ז ב: ד"ה מאי בעין,

### הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מדבר וכו' פסח ננג מדבר זין:

### גליון הש"ס

נב"י קמח יש ביניהם ע"י כרשיי בתומש בראשית א כ"ז ונכ"ח ס: שם מיד הודו לו להקב"ה. ע"י תורת חיים סנהדרין דף ע"א ד"ה ומה נכתבו: שם כ"ח יש עבר שנתון שלום. ע"י מהרש"א בח"א רפ"ז דברכות. וקושימי ומריתו בתוס' ב"ק ע"ע ד"ה כ"י:

### מוסף רש"י

ויכפר על העם. ד' זה מס' לו מלאך המות כשעלה לרקיע, שהקטורת עלתה הנשמה בתרומם לאותיות ענין המנון דפסק תורה (מנחות כ"ט).

**קנאה יש צניכם.** שאתם צאים על ידה לידי רצונה: **מסר לו למדו: באדם בשכר.** שטרפון וקרפוף אדם גולר מאלמה לטון שפלות: **מסר לו סודו.** להקטיר מחמת קטורת בשעת מגפה ולעמוד זין המתים זבין החיים: **ואי לאו דאמר ליה.** מלאך המות: **מנה ידע.** הלא צבורה לא נכתב: **דנאי אתה.** בממיה: **קושר כריס.** כגון הנך

**תורה היבן היא.** ואת כי שטן לא היה יודע מתן תורה וי"ל דלמרינן צמדש לפניו ילך דבר שטרפו הקב"ה למלאך המות בשעת מתן תורה שלא יקטרם לומר אומה שמעידה לחטוא לסוף מ' יום צעגל אחת נותן להם התורה והוא שטן והוא מלאך המות כדלמרי' צפ"ק דצ"ז (דף טז).

- 1 וכו' את יום השבת לקדשו: שמות כ ח
- 2 לא תשא את שם יי אליהו לשוא כי לא יקח שמות כ יב
- 3 בדר את אבדו ואת אבדו למנו: יארבון יקרו על הארץ אשר יי אליהו שמות כ יב
- 4 תנב לא תענה ברעך עד שקר: שמות כ יג
- 5 יי ארנינו מה אריר שמך בכל הארץ: תהלים ח י
- 6 ע"לית למרוד שבית שבי לקחת מתנתו באדם ואף סוררים לשון יח אלהים: תהלים סח ט
- 7 ויקח אתנו באש דבר משה ויך אל תוך וקנהל הדגה הדין בעם ויתן את הקטרת ויכפר על העם: במדבר יז יב
- 8 ועמד בין המתים ובין החיים ותעצר המתים: במדבר יז יג
- 9 אלהים הבין דרכה והוא ידע את מקומה: איוב כח כב
- 10 תהום אמר לא בי היא וים אמר אין עמדי: איוב כח כד
- 11 אברון וקוית אמרו באונינו שמענו שמעה: איוב כח כב
- 12 זכרו תורת משה עבדי אשר יצונו אותו בחרב על כל ישרא' חקים ומשפטים: מלאכי ג כב
- 13 ועתה יגדל נא כח אדני כאשר דברת לאמה: במדבר יז יז
- 14 וירא העם כי בשש משה קרדת מן הוי' ויקנהל העם על אהרן ויאמרו אליו קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היתה לו: שמות לב א

**עבודת גלולים שוב מה כתיב בה זכור את יום השבת לקדשו כולם אתם עושים מלאכה שאתם צריכין שבות שוב מה כתיב בה לא תשא משא ומתן יש ביניכם שוב מה כתיב בה צככר את אבדו ואת אבדו אב ואם יש לכם שוב מה כתיב בה לא תרצה לא תנאף לא תגנוב** \*קנאה יש ביניכם יצר הרע יש ביניכם \*מיד הודו לו להקב"ה שנאמר ה' ארנינו מה אריר שמך וגו' ואילו תנה הודך על השמים לא כתיב מיד כל אחד ואחד נעשה לו אוהב ומסר לו דבר שנאמר \*עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם בשכר שקראוך אדם לקחת מתנות אף מלאך המות מסר לו דבר שנאמר \*ותן את הקטורת ויכפר על העם ואומר \*ויעמוד בין המתים ובין החיים וגו' אי לאו דאמר ליה מי הוה ידע: וא"ר יהושע בן לוי בשעה שירד משה מלפני הקב"ה בא שטן ואמר לפניו רבוננו של עולם תורה היבן היא אמר לו נתתיה לארץ הלך אצל ארץ אמר לה תורה היבן היא אמרה לו \*אלהים הבין דרכה וגו' הלך אצל ים ואמר לו אין עמדי הלך אצל תהום א"ל אין בי שנאמר <sup>10</sup> תהום אמר לא בי היא וים אמר אין עמדי <sup>11</sup> אברון ומות אמרו באונינו שמענו שמעה חור ואמר לפני הקב"ה רבש"ע חיפשתי בכל הארץ ולא מצאתיה אמר לו לך אצל בן עמרם הלך אצל משה אמר לו תורה שנתן לך הקב"ה היבן היא אמר לו וכי מה אני

**שנתן לי הקב"ה תורה א"ל** הקב"ה למשה משה בדאי אתה אמר לפניו רבוננו של עולם חמודה גנוזה יש לך שאתה משתעשע בה בכל יום אני אחזיק טובה לעצמי אמר לו הקב"ה למשה הואיל ומיעמת עצמך תקרא על שמך שנאמר <sup>12</sup> זכרו תורת משה עבדי וגו': וא"ר יהושע בן לוי בשעה שעלה משה למרום מציאו להקב"ה שהיה קושר כתרים לאותיות אמר לו משה אין שלום בעירך אמר לפניו \*כלום \*יש עבד שנותן שלום לרבו א"ל היה לך לעזרני מיד אמר לו <sup>13</sup> ועתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת <sup>14</sup> (אמר) ר' יהושע בן לוי מ"ר <sup>14</sup> וירא העם כי בושש משה אל תקרי בושש אלא באו שש בשעה שעלה משה למרום אמר להן לישראל לסוף ארבעים יום בתחלת שש אני בא לסוף מ' יום בא שטן ועירבב את העולם אמר להן משה רבכם היבן הוא אמרו לו עלה למרום אמר להן באו שש ולא השגיחו עליו מת ולא השגיחו עליו הראה להן דמות מטתו והיינו דקאמרי ליה לאהרן <sup>14</sup> כי זה משה האיש וגו': א"ל ההוא מרבנן לרב כהנא מי שמיע לך מאי הר סיני א"ל הר שנגעו בו גסים לישראל הר גיסאי מיבעי ליה אלא הר שנגעוה סימן טוב לישראל הר סימנאי מיבעי ליה א"ל מ"ט לא שכיחת קמיה דרב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע דמעייני באגדתא דרב חסדא ורבה ברי' דרב הונא דאמרי תרומיהו מאי הר סיני הר שירדה שנהא לעכו"ם עליו והיינו דאמר ר' יוסי בר' חנינא ה' שמות יש לו מדבר צין שנצטוו ישראל עליו מדבר קדש שנתקדשו ישראל עליו מדבר קדמות שנתנה קדומה עליו מדבר פארן שפרו

הקב"ה למשה משה בדאי אתה אמר לפניו רבוננו של עולם חמודה גנוזה יש לך שאתה משתעשע בה בכל יום אני אחזיק טובה לעצמי אמר לו הקב"ה למשה הואיל ומיעמת עצמך תקרא על שמך שנאמר <sup>12</sup> זכרו תורת משה עבדי וגו': וא"ר יהושע בן לוי בשעה שעלה משה למרום מציאו להקב"ה שהיה קושר כתרים לאותיות אמר לו משה אין שלום בעירך אמר לפניו \*כלום \*יש עבד שנותן שלום לרבו א"ל היה לך לעזרני מיד אמר לו <sup>13</sup> ועתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת <sup>14</sup> (אמר) ר' יהושע בן לוי מ"ר <sup>14</sup> וירא העם כי בושש משה אל תקרי בושש אלא באו שש בשעה שעלה משה למרום אמר להן לישראל לסוף ארבעים יום בתחלת שש אני בא לסוף מ' יום בא שטן ועירבב את העולם אמר להן משה רבכם היבן הוא אמרו לו עלה למרום אמר להן באו שש ולא השגיחו עליו מת ולא השגיחו עליו הראה להן דמות מטתו והיינו דקאמרי ליה לאהרן <sup>14</sup> כי זה משה האיש וגו': א"ל ההוא מרבנן לרב כהנא מי שמיע לך מאי הר סיני א"ל הר שנגעו בו גסים לישראל הר גיסאי מיבעי ליה אלא הר שנגעוה סימן טוב לישראל הר סימנאי מיבעי ליה א"ל מ"ט לא שכיחת קמיה דרב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע דמעייני באגדתא דרב חסדא ורבה ברי' דרב הונא דאמרי תרומיהו מאי הר סיני הר שירדה שנהא לעכו"ם עליו והיינו דאמר ר' יוסי בר' חנינא ה' שמות יש לו מדבר צין שנצטוו ישראל עליו מדבר קדש שנתקדשו ישראל עליו מדבר קדמות שנתנה קדומה עליו מדבר פארן שפרו

שנתן לי הקב"ה תורה א"ל הקב"ה למשה משה בדאי אתה אמר לפניו רבוננו של עולם חמודה גנוזה יש לך שאתה משתעשע בה בכל יום אני אחזיק טובה לעצמי אמר לו הקב"ה למשה הואיל ומיעמת עצמך תקרא על שמך שנאמר <sup>12</sup> זכרו תורת משה עבדי וגו': וא"ר יהושע בן לוי בשעה שעלה משה למרום מציאו להקב"ה שהיה קושר כתרים לאותיות אמר לו משה אין שלום בעירך אמר לפניו \*כלום \*יש עבד שנותן שלום לרבו א"ל היה לך לעזרני מיד אמר לו <sup>13</sup> ועתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת <sup>14</sup> (אמר) ר' יהושע בן לוי מ"ר <sup>14</sup> וירא העם כי בושש משה אל תקרי בושש אלא באו שש בשעה שעלה משה למרום אמר להן לישראל לסוף ארבעים יום בתחלת שש אני בא לסוף מ' יום בא שטן ועירבב את העולם אמר להן משה רבכם היבן הוא אמרו לו עלה למרום אמר להן באו שש ולא השגיחו עליו מת ולא השגיחו עליו הראה להן דמות מטתו והיינו דקאמרי ליה לאהרן <sup>14</sup> כי זה משה האיש וגו': א"ל ההוא מרבנן לרב כהנא מי שמיע לך מאי הר סיני א"ל הר שנגעו בו גסים לישראל הר גיסאי מיבעי ליה אלא הר שנגעוה סימן טוב לישראל הר סימנאי מיבעי ליה א"ל מ"ט לא שכיחת קמיה דרב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע דמעייני באגדתא דרב חסדא ורבה ברי' דרב הונא דאמרי תרומיהו מאי הר סיני הר שירדה שנהא לעכו"ם עליו והיינו דאמר ר' יוסי בר' חנינא ה' שמות יש לו מדבר צין שנצטוו ישראל עליו מדבר קדש שנתקדשו ישראל עליו מדבר קדמות שנתנה קדומה עליו מדבר פארן שפרו

הקב"ה למשה משה בדאי אתה אמר לפניו רבוננו של עולם חמודה גנוזה יש לך שאתה משתעשע בה בכל יום אני אחזיק טובה לעצמי אמר לו הקב"ה למשה הואיל ומיעמת עצמך תקרא על שמך שנאמר <sup>12</sup> זכרו תורת משה עבדי וגו': וא"ר יהושע בן לוי בשעה שעלה משה למרום מציאו להקב"ה שהיה קושר כתרים לאותיות אמר לו משה אין שלום בעירך אמר לפניו \*כלום \*יש עבד שנותן שלום לרבו א"ל היה לך לעזרני מיד אמר לו <sup>13</sup> ועתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת <sup>14</sup> (אמר) ר' יהושע בן לוי מ"ר <sup>14</sup> וירא העם כי בושש משה אל תקרי בושש אלא באו שש בשעה שעלה משה למרום אמר להן לישראל לסוף ארבעים יום בתחלת שש אני בא לסוף מ' יום בא שטן ועירבב את העולם אמר להן משה רבכם היבן הוא אמרו לו עלה למרום אמר להן באו שש ולא השגיחו עליו מת ולא השגיחו עליו הראה להן דמות מטתו והיינו דקאמרי ליה לאהרן <sup>14</sup> כי זה משה האיש וגו': א"ל ההוא מרבנן לרב כהנא מי שמיע לך מאי הר סיני א"ל הר שנגעו בו גסים לישראל הר גיסאי מיבעי ליה אלא הר שנגעוה סימן טוב לישראל הר סימנאי מיבעי ליה א"ל מ"ט לא שכיחת קמיה דרב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע דמעייני באגדתא דרב חסדא ורבה ברי' דרב הונא דאמרי תרומיהו מאי הר סיני הר שירדה שנהא לעכו"ם עליו והיינו דאמר ר' יוסי בר' חנינא ה' שמות יש לו מדבר צין שנצטוו ישראל עליו מדבר קדש שנתקדשו ישראל עליו מדבר קדמות שנתנה קדומה עליו מדבר פארן שפרו

שנתן לי הקב"ה תורה א"ל הקב"ה למשה משה בדאי אתה אמר לפניו רבוננו של עולם חמודה גנוזה יש לך שאתה משתעשע בה בכל יום אני אחזיק טובה לעצמי אמר לו הקב"ה למשה הואיל ומיעמת עצמך תקרא על שמך שנאמר <sup>12</sup> זכרו תורת משה עבדי וגו': וא"ר יהושע בן לוי בשעה שעלה משה למרום מציאו להקב"ה שהיה קושר כתרים לאותיות אמר לו משה אין שלום בעירך אמר לפניו \*כלום \*יש עבד שנותן שלום לרבו א"ל היה לך לעזרני מיד אמר לו <sup>13</sup> ועתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת <sup>14</sup> (אמר) ר' יהושע בן לוי מ"ר <sup>14</sup> וירא העם כי בושש משה אל תקרי בושש אלא באו שש בשעה שעלה משה למרום אמר להן לישראל לסוף ארבעים יום בתחלת שש אני בא לסוף מ' יום בא שטן ועירבב את העולם אמר להן משה רבכם היבן הוא אמרו לו עלה למרום אמר להן באו שש ולא השגיחו עליו מת ולא השגיחו עליו הראה להן דמות מטתו והיינו דקאמרי ליה לאהרן <sup>14</sup> כי זה משה האיש וגו': א"ל ההוא מרבנן לרב כהנא מי שמיע לך מאי הר סיני א"ל הר שנגעו בו גסים לישראל הר גיסאי מיבעי ליה אלא הר שנגעוה סימן טוב לישראל הר סימנאי מיבעי ליה א"ל מ"ט לא שכיחת קמיה דרב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע דמעייני באגדתא דרב חסדא ורבה ברי' דרב הונא דאמרי תרומיהו מאי הר סיני הר שירדה שנהא לעכו"ם עליו והיינו דאמר ר' יוסי בר' חנינא ה' שמות יש לו מדבר צין שנצטוו ישראל עליו מדבר קדש שנתקדשו ישראל עליו מדבר קדמות שנתנה קדומה עליו מדבר פארן שפרו

שנתן לי הקב"ה תורה א"ל הקב"ה למשה משה בדאי אתה אמר לפניו רבוננו של עולם חמודה גנוזה יש לך שאתה משתעשע בה בכל יום אני אחזיק טובה לעצמי אמר לו הקב"ה למשה הואיל ומיעמת עצמך תקרא על שמך שנאמר <sup>12</sup> זכרו תורת משה עבדי וגו': וא"ר יהושע בן לוי בשעה שעלה משה למרום מציאו להקב"ה שהיה קושר כתרים לאותיות אמר לו משה אין שלום בעירך אמר לפניו \*כלום \*יש עבד שנותן שלום לרבו א"ל היה לך לעזרני מיד אמר לו <sup>13</sup> ועתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת <sup>14</sup> (אמר) ר' יהושע בן לוי מ"ר <sup>14</sup> וירא העם כי בושש משה אל תקרי בושש אלא באו שש בשעה שעלה משה למרום אמר להן לישראל לסוף ארבעים יום בתחלת שש אני בא לסוף מ' יום בא שטן ועירבב את העולם אמר להן משה רבכם היבן הוא אמרו לו עלה למרום אמר להן באו שש ולא השגיחו עליו מת ולא השגיחו עליו הראה להן דמות מטתו והיינו דקאמרי ליה לאהרן <sup>14</sup> כי זה משה האיש וגו': א"ל ההוא מרבנן לרב כהנא מי שמיע לך מאי הר סיני א"ל הר שנגעו בו גסים לישראל הר גיסאי מיבעי ליה אלא הר שנגעוה סימן טוב לישראל הר סימנאי מיבעי ליה א"ל מ"ט לא שכיחת קמיה דרב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע דמעייני באגדתא דרב חסדא ורבה ברי' דרב הונא דאמרי תרומיהו מאי הר סיני הר שירדה שנהא לעכו"ם עליו והיינו דאמר ר' יוסי בר' חנינא ה' שמות יש לו מדבר צין שנצטוו ישראל עליו מדבר קדש שנתקדשו ישראל עליו מדבר קדמות שנתנה קדומה עליו מדבר פארן שפרו

כפארן \*היה משמע דפארן היא אומה אחרת כמו שעיר אלא גרם זעי בשעיר ומאי זעי צמינן וסיני נמי היינו מדבר צין דכתיב מדבר צין היא קדש וסיני איקרי קדש דכתיב בפסר (תהלים כט) קול ה' יחיל מדבר יחיל ה' מדבר קדש משמע דהיינו בשעת מתן תורה ומיהו קשה לר"י דהא מדבר קדמות היה מזרחה של ארץ ישראל דכתיב (דברים י) ואשלה מלאכים ממדבר קדמות אל סיחון מנך משנן וגו' שהיתה במזרח של א"י דכתיב (שם ד) צעבר הירדן מזרחה שמש ומדבר צין ופארן היינו צדקוהה כמו משמע בפסוקים שהצאתי ואין יתכן דמדבר קדמות היינו מדבר סיני:

כפארן \*היה משמע דפארן היא אומה אחרת כמו שעיר אלא גרם זעי בשעיר ומאי זעי צמינן וסיני נמי היינו מדבר צין דכתיב מדבר צין היא קדש וסיני איקרי קדש דכתיב בפסר (תהלים כט) קול ה' יחיל מדבר יחיל ה' מדבר קדש משמע דהיינו בשעת מתן תורה ומיהו קשה לר"י דהא מדבר קדמות היה מזרחה של ארץ ישראל דכתיב (דברים י) ואשלה מלאכים ממדבר קדמות אל סיחון מנך משנן וגו' שהיתה במזרח של א"י דכתיב (שם ד) צעבר הירדן מזרחה שמש ומדבר צין ופארן היינו צדקוהה כמו משמע בפסוקים שהצאתי ואין יתכן דמדבר קדמות היינו מדבר סיני: